

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

LEAVING CERTIFICATE EXAMINATION, 2018

MODERN GREEK

HIGHER LEVEL

Monday, 18 June

09:30 - 12:30

ΝΕΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Μέγιστη δυνατή βαθμολογία 100 Βαθμοί

Διαβάστε το κείμενο που ακολουθεί και απαντήστε στις ερωτήσεις που σας δίνονται.

Επικοινωνία μέσω διαδικτύου: νεανικές τάσεις στη γραπτή γλώσσα

1. Οι ολοένα και επιταχυνόμενοι ρυθμοί της εποχής μας, η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας και τα πολλά και ποικίλα ερεθίσματα που δέχονται καθημερινά οι χρήστες του διαδικτύου (Internet) επηρεάζουν, εκτός από όλα τα άλλα, και το σημαντικότερο όργανο επικοινωνίας, τη γλώσσα.
2. Εκτός από τις αλλαγές σε επίπεδο λεξιλογικό, εξαιτίας της χρήσης πολλών λέξεων που αναφέρονται στις υπηρεσίες, στα μέσα και στα περιεχόμενα των νέων τεχνολογιών εμφανίζονται στο καθημερινό μας λεξιλόγιο συνεχώς καινούριες λέξεις που γρήγορα τις συνηθίζουμε και τις χρησιμοποιούμε εύκολα, χωρίς πολλή σκέψη, αλλά επηρεάζουν τη μορφή και τη δομή της γραπτής κυρίως γλώσσας. Παράλληλα τα πολυσυζητημένα και πολυγραφόμενα greeklish (το να γράφουμε δηλαδή ελληνικές λέξεις με λατινικούς χαρακτήρες και όχι με το ελληνικό αλφάβητο) δείχνουν να επηρεάζουν και αυτά την γλώσσα μας την γραπτή, σε επίπεδο μορφής, τουλάχιστον κατά τη χρήση της σε διαδικτυακά περιβάλλοντα.
3. Πιο συγκεκριμένα, όταν καθημερινά ψάχνουμε στο διαδίκτυο σε πολλαπλές πηγές αναζήτησης ή πληροφόρησης, και όταν υπάρχει η δυνατότητα παράλληλης συνομιλίας με πολλά άτομα σε χώρους συζήτησης (chat) ή στα διάφορα δίκτυα ανταλλαγής μηνυμάτων (messenger), πιο συγκεκριμένα msn, skype, yahoo κ.ά. ή ακόμα και όταν ανταλλάσσουμε εκατοντάδες μηνύματα στα κινητά μας τηλέφωνα ,τότε οδηγούμαστε κάποιες φορές στην ανάγκη για συντόμευση, ή αλλιώς για σύντμηση της χρησιμοποιούμενης γλώσσας.
4. Σ' αυτά τα πλαίσια, ιδίως κάποιοι έφηβοι παραλείπουν σε αρκετές λέξεις του κοινού λεξιλογίου κατά τη γραφή τους τα φωνήεντα των λέξεων, ή τουλάχιστον όσα κρίνουν απαραίτητα, προκειμένου να εξακολουθεί να αναγνωρίζεται η γραφόμενη λέξη, το γένος της κ.ά. Αυτή η τάση στην αλλοίωση της γραπτής γλώσσας γίνεται ανάμεσα στους άλλους λόγους και στα πλαίσια της αμφισβήτησης των κάθε λογής συμβάσεων, (η αμφισβήτηση είναι βασικό χαρακτηριστικό στη συμπεριφορά των εφήβων), της τάσης τους για δημιουργία ενός καινούριου αισθητικά περιβάλλοντος που να εκφράζει τη συλλογική τους ταυτότητα σαν μια ξεχωριστή κοινωνική και ηλικιακή ομάδα και του οποίου τα περιεχόμενα να μην μπορούν εύκολα να αποκωδικοποιηθούν οι άλλοι, αλλά και προκειμένου να ανταποκριθούν ταχύτερα στις πιέσεις του περιβάλλοντος του διαδικτύου ή της κινητής τηλεφωνίας από τους παραλήπτες των μηνυμάτων.
5. Μιλάμε έτσι για 'συμφωνοποίηση' (χρησιμοποιούμε έναν όρο μη τεχνικό) πολλών λέξεων , όπως dn 'δεν', k 'και', smr 'σήμερα', kl 'καλά', mnm 'μήνυμα', κ.ά. Να μην επεκταθούμε: αρκεί κανείς να ανατρέξει -στο Facebook π.χ., ή σε άλλες ιστοσελίδες κοινωνικής δικτύωσης (social networking sites)- σε προφίλ εφήβων, σε καταχωρήσεις φίλων τους, σε σχόλιά τους κτλ., για να πάρει μια γεύση αυτής της τάσης.

6. Δεν πρόκειται, πάντως, για καθολική, ούτε όμως και για ασήμαντη ή περιθωριακή τάση: πολλά νέα άτομα το κάνουν, και σε αρκετές λέξεις, εμφανίζεται μια συστηματικότητα και συχνότητα στη χρήση η οποία, με τη σειρά της κάνει τη συγκεκριμένη γραφή σχεδόν αποδεκτή στα συγκεκριμένα ή σε παρόμοια περιβάλλοντα, για όσους τη χρησιμοποιούν.

7. Με μια πρώτη ματιά δύο κυρίως κατηγορίες λέξεων φαίνεται να επηρεάζονται από το συγκεκριμένο τρόπο γραφής: είτε λέξεις με γραμματική σημασία, π.χ. προθέσεις, σύνδεσμοι, επιρρήματα, είτε λέξεις με λεξική σημασία δηλ. πρόσωπα- ή ενέργειες, καταστάσεις ή ρήματα, οι οποίες περιέχουν αρκετά ή πολλά σύμφωνα, ώστε, ακόμη κι αν παραλειφθούν σε αυτές τις λέξεις όλα τα φωνήεντα, αυτές εξακολουθούν να γίνονται αντιληπτές από αυτούς που τις διαβάζουν λόγω της παρουσίας πολλών συμφώνων.

8. Επίσης, μαζί με την ανάγκη τους για δημιουργία ενός καινούριου, νεανικού αισθητικά περιβάλλοντος, οι έφηβοι συχνά χρησιμοποιούν πλάι στις συντμήσεις και διάφορα 'εικονο-σύμβολα' –τα γνωστά emoticons (σύνθετη λέξη blend που προέρχεται από τις λέξεις emotions και icons) – που κωδικοποιούν βιωματικές αντιδράσεις αυτών που γράφουν απέναντι στο περιεχόμενο όσων έχουν γράψει οι ίδιοι ή άλλοι, π.χ. χαρά, λύπη, ειρωνεία απέναντι σ αυτούς που γράφουν, έκφραση συμπάθειας ή αντιπάθειας απέναντί τους κ.ά. Αναφέρουμε αυτά τα συγκεκριμένα σύμβολα, γιατί σχεδόν πάντα χρησιμοποιούνται παράλληλα με τις συντμήσεις των λέξεων, από όσα άτομα επιλέγουν τον συγκεκριμένο τρόπο γραφής.

9. Το φαινόμενο, πάντως, της σύντμησης ίσως έχει προκύψει, εκτός από τους παραπάνω λόγους, και εξαιτίας της επίδρασης κυρίως της κυρίαρχης παγκοσμίως γλώσσας, της αγγλικής, στην οποία γενικά παρατηρείται η τάση για συντομογραφίες και τον σχηματισμό ακρωνυμίων (π.χ. thnx 'thanks', nc 'nice', lol 'laughing out loudly', msg 'message', msn 'messenger', txt 'text' κ.ά)

10. Ασφαλώς, σε άλλα πεδία επικοινωνίας, είτε πιο επίσημα είτε τέτοια που να μην υπάρχουν επικοινωνιακές πιέσεις, οι ίδιοι χρήστες μάλλον θα προτιμήσουν ή θα χρησιμοποιήσουν αναγκαστικά την καθιερωμένη γραφή των λέξεων (με λατινικούς ή ελληνικούς χαρακτήρες). Ωστόσο, επειδή στη γλώσσα ποτέ κανείς δεν μπορεί να είναι σίγουρος για την εξέλιξη της, αλλά και επειδή αρκετές φορές ό,τι ξεκινά ως ένα περιθωριακό φαινόμενο ή ως ένα φαινόμενο που επιβάλλεται περιστασιακά από ποικίλες ανάγκες καταλήγει να γενικεύεται σε μελλοντικές φάσεις της, δεν αποκλείεται ο συγκεκριμένος τρόπος γραφής να επεκταθεί στο μέλλον, τουλάχιστον σε κάποιες λέξεις. Βεβαίως, για ποικίλους κοινωνιογλωσσ(ολογ)ικούς λόγους, μάλλον πιο πιθανό είναι να περιορισθεί η συγκεκριμένη γραφή σε κάποια μόνο διαδικτυακά περιβάλλοντα (π.χ. στα chat) ή στην ανταλλαγή μηνυμάτων, και από άτομα συγκεκριμένων ηλικιών.

11. Σε κάθε περίπτωση, πρόκειται για ένα νέο τρόπο γραφής, που πρέπει να παρατηρήσουμε και να μελετήσουμε προσεκτικά. Προς το παρόν ας θεωρήσουμε ότι είναι ένα 'παιχνίδι' των νέων με τη γλώσσα, που έχει τα όριά του.

ΝΑΣΟΣ ΚΑΤΣΩΧΗΣ, 24grammata.com/ Λόγος, 20 /04/2011, 840 λέξεις, κείμενο διασκευασμένο για τις ανάγκες της εξέτασης.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Να απαντήσετε και στις 3 ομάδες ερωτήσεων. Οι απαντήσεις να δοθούν στα νέα Ελληνικά.

ΟΜΑΔΑ 1^η

ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΚΑΙ ΕΡΜΗΝΕΙΑ

[30 / 100]

1. Εξηγήστε με δικά σας λόγια τη σημασία των παρακάτω φράσεων που είναι υπογραμμισμένες στο δοσμένο κείμενο:
 - ραγδαία
 - εμφανίζονται
 - παράλληλης συνομιλίας
 - να γίνονται αντιληπτές
 - θα προτιμήσουν(5 βαθμοί)
2. Ποιοι παράγοντες επηρεάζουν την εξέλιξη της χρήσης της γλώσσας; (5 βαθμοί)
3. Τι είναι τα emoticons και ποιες ανάγκες των χρηστών καλύπτουν; (5 βαθμοί)
4. Γιατί ο συγγραφέας υποστηρίζει ότι η χρήση των συντομογραφιών και των συντμήσεων δεν είναι ούτε υπεργενικευμένη, ούτε ασήμαντη ούτε όμως περιθωριακή; (5 βαθμοί)
5. Με βάση το κείμενο που διαβάσατε αλλά και την προσωπική σας εκτίμηση πόσο μεγάλη πιθανότητα δίνετε στην ευρεία καθιέρωση αυτού του νέου τρόπου γραφής; (5 βαθμοί)
6. Συμφωνείτε με τον χαρακτηρισμό του αρθρογράφου : **Ας εκλάβουμε προς το παρόν το νέο τρόπο γραφής ως ένα 'παιχνίδι' των νέων με τη γλώσσα, που έχει τα όριά του.** (5 βαθμοί)

ΟΜΑΔΑ 2^η

ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΣ

[30 / 100]

Για ποιους λόγους πιστεύετε ότι σε κάθε γενιά οι νέοι άνθρωποι επιχειρούν τη δημιουργία ενός καινούριου αισθητικά περιβάλλοντος που να εκφράζει τη συλλογική τους ταυτότητα ως ξεχωριστής κοινωνικής και ηλικιακής ομάδας.

Να αναπτύξετε τις απόψεις σας σε ένα κείμενο 100 περίπου λέξεων.

ΟΜΑΔΑ 3^η

ΕΚΘΕΣΗ ΔΟΚΙΜΙΟ

[40 / 100]

Να επιλέξετε ένα από τα δύο θέματα και να αναπτύξετε τις απόψεις σας σε ένα κείμενο 300 περίπου λέξεων.

1^ο θέμα:

Κινδυνεύουν οι εθνικές γλώσσες από αυτήν την υπεραπλούστευση της χρήσης των λέξεων;

2^ο θέμα:

Κάνουν τα ράσα τον παπά ή ο παπάς τα ράσα; Να εξηγήσετε τη δική σας άποψη για τη συγκεκριμένη παροιμία.